

ZPRÁVY SVU

SPOLEČNOSTI PRO VĚDY A UMĚNÍ
CZECHOSLOVAK SOCIETY OF ARTS
AND SCIENCES, INC. ISSN 0036-2050

SVU

Ročník XXI.

červenec-srpen 1979

Číslo 4

Desátý sjezd SVU

Předsednictvo SVU rozhodlo na zasedání dne 11. a 12. že příští, v pořadí desátý, kongres Československé společnosti pro vědy a umění se bude konat ve dnech 12. - 20. října 1980 ve Washingtonu, D.C. v přednáškových síních university Georgetown. Ti, kdo mají v úmyslu na kongresu přednášet, se žádají, aby poslali návrhy na téma zamýšlené přednášky. Smyslem sjezdu a účasti na něm je podle stanov Společnosti "podpora a koordinace vědecké, výchovné, literární a umělecké činnosti". Rozumí se tím činnost a snahy jednak české a slovenské inteligence v celém světě jednak vzdělavců jiných národů, kteří se zajímají o československou kulturu. V širokém slova smyslu zahrnuje oblasti aktivní účasti a zájmu přírodní a společenské vědy, klasické jazyky, literaturu a umění, právě tak jako obchodní vědy, technické vědy, sdělovací prostředky, atd. Náměty, které se zaměřují na současné obecné problémy, jako jsou otázky energie, přírodního bohatství, populace, znečišťování ovzduší a životního prostředí atd. jsou zvláště vítány.

Lhůta k podání návrhu na téma přednášek je 30. listopad 1979. Přijímá je profesor William E. Harkins, 1214 International Affairs, Columbia University, 420 West 118th Street, New York, N.Y. 10027. Profesor Harkins pak zájemcům sdělí směrnice pro vhodnou formu přednáškových textů a jejich výtahů (abstracts). Abstrakta budou publikována tak jako při minulých kongresech.

Na téže schůzi předsednictva bylo usneseno, že VALNÁ HROMADA SVU se bude letos konat ve dnech 26. - 28. října 1979 v Los Angeles v Kalifornii. Bližší informace najdete v příštím čísle Zpráv.

Z činnosti členů SVU

Dr. Alexej Bořkovec, ředitel pesticidní laboratoře Výzkumného zemědělského ústavu v Beltsville, Maryland obdržel 23. května 1979 od amerického ministra zemědělství Berglanda vyznamenání (Superior Service Award) za vynikající výzkum v oboru pesticidní chemie.

Profesor Michael Cigler, State College of Victoria, Hawthorn, Austrálie, byl jmenován hlavním redaktorem publikací, které se mají zabývat národnostními skupinami přistěhovalců v Austrálii, kteří nejen pomohli zabydlet odlehlý kontinent, ale přispěli každý svým způsobem kulturně, hospodářsky a sociálně k vytváření australské národní plurality. Publikace bude vydávat Oxford University Press v Melbourne. Mají být podkladem pro nový dějepisný předmět na australských středních školách o tamním přistěhovalectví. Plánuje se přibližně 25 studií o různých národnostech. Jedna z prvních, z pera prof. Ciglera, bude věnována přistěhovalcům z Československa. Už dříve uveřejnil Dr. Cigler o čsl. přistěhovalectví do země protinožců několik prací.

Profesor **Petr Demetz** Yale University, New Haven, CT, byl zvolen

druhým místopředsedou významné organizace The Modern Language Association of America. Organizace sdružuje profesionální pracovníky a zájemce o moderní jazyky a literaturu. Byla založena r. 1883 a v minulém roce dosáhla skoro 30.000 členů. Profesor Demetz se stane r. 1981 automaticky předsedou asociace.

Mnichovské Collegium Carolinum vydalo pod vedením profesora Karl Bosla další knihu o Československu - Die Erste Tschechoslovakische Republik als multinationaler Parteienstaat. Kniha vyšla v nakladatelství R. Oldenbourg Verlag, München-Wien. Mezi dvaceti autory, kteří přednesli své v knize publikované příspěvky na symposiích v Bad Wiessee, v listopadu 1977 a v březnu 1978, jsou i členové SVU, profesorka **Mary Hrabik-Šámal** ("Party Organization as a Crucial Variable in the Growth or Loss of Supporters. The case of the Republican Party in Inter-War Czechoslovakia") a **Dr. Jaroslav Pecháček** ("Die Rolle des politischen Katholizismus in der ČSR" a "Das Ende der Agrarpartei und ihr Vorsitzender Rudolf Beran").

Zprávy SVU rediguje Jaroslav Pecháček. Adresa redakce: 84-09 60th Road, Elmhurst, N.Y. 11373.

Zprávy SVU (SVU News) - Date of issue: February 1979. Issued bimonthly. Vol. 21, No 1. Publisher: Czechoslovak Society of Arts and Sciences, Inc. Office of publication: 2067 Park Road, N.W. Washington, D.C. 20010, Tel: (202) 387-8580.

Annual subscription price: members \$2.00, non-members \$6.00.

Second class postage paid at Washington, D.C. and at Flushing, N.Y.

Z informačního bulletinu News Ithaca College se dovídáme, že hudební skladatel a profesor hudby **Karel Husa** dirigoval během letošního jara své skladby na dvanácti amerických a kanadských univerzitách. Na pořadu byla díla, která už byla úspěšně dříve provedena, a která zároveň ukazují široký rozsah skladatelovy tvorby. Tak jeho "An American Te Deum" bylo už před tím hráno čtyřikrát, "Music for Prague 1968" byla na pořadu koncertu vysílaného japonskou televizí, "Fantasies" hrál už premiérově Wichita Orchestra, "Apotheosis of the Earth" byla provedena v Michiganu a ve Virginii. Dvě skladby profesora Husy, jeho druhý "String Quartet" a "Sonata for Piano No. 1" měly premiéru v New York City. Hudební nakladatelství Associated Music Publishers vydalo skladatelovu orchestrální skladbu "Monodrama" a "Sonnatu pro housle a piano", kterou natočila společnost Grenadilla Records. Společnost CRI natočila "Landscapes" pro žesťový kvintet a Grenadilla Sonatu pro piano č. 2. V rozhovoru s redaktorem bulletinu po svém letošním turné vyjádřil Husa obdiv mladým hudebníkům na univerzitách. "Zjistil jsem, že mladí lidé rozumějí mé hudbě nejlépe. Kontakt s nimi je pro mne právě tak důležitý jako dirigování s největšími profesionálními orchestry. Mladí lidé se dychtivě zajímají o novou hudbu právě tak jako o starou."

V minulém čísle Zpráv jsme referovali v této rubrice o činnosti čle-

na SVU presidenta Academic Book Club v kanadském Kingstonu **Vratislava Kušky** a o výhodách, jaké Club svým členům při nákupu knih poskytuje. Dostali jsme žádost, abychom uvedli Kuškovu adresu. Ta je: Academic Book Club, P.O. Box 1507, Kingston, Ontario, Canada K7L 5C7.

Papež Jan Pavel II jmenoval v těchto dnech **Rev. dr. Ludvíka Němce** z Chestnut Hill College u Filadelfie prelátem s titulem monsignora. Jmenovací dekret předal dru Němcovi osobně filadelfský arcibiskup polského původu kardinál Jan Krol.

V publikaci Who's Who in America jsme objevili další jména členů SVU. Jsou to tři profesori: čestný člen SVU **Roman Jakobson**, **William E. Harkins** a **Ladislav Matějka**.

Vefejnou soutěž architektonicko-uměleckých návrhů na stavbu české kaple v mariánské národní svatyni ve Washingtonu D.C. vypisuje výkonný výbor pro vybudování kaple. Umělci, kteří se chtějí soutěže zúčastnit, necht' napíší o podrobné informace do 30. srpna 1979 na adresu:

**Executive Council for Czech Chapel
Chestnut Hill College
9601 German Town Avenue
Chestnut Hill, Pennsylvania 19118
USA**

Významné jubileum českého umělce

Virginská státní univerzita v Richmondu vyhlásila neděli 8. dubna t. r. "dnem Františka Smetany", a v univerzitní koncertní hale se konaly vybraný koncert a recepce. Tato mimořádná pocta platila českému umělci cellistovi Františku Smetanovi, který právě před padesáti lety zahájil v Praze svou slavnou uměleckou kariéru. Univerzitní věstník i richmondský místní tisk přinesly oslavné články s vylíčením umělcova života i jeho profesionálních úspěchů; mezi četnými gratulanty na slavnostním hudebním odpoledni nechyběl ani virginský guvernér Dalton. Zvláštní vkusná karta s vyhláškou Dne Františka Smetany připomněla jeho umělecké úspěchy od r. 1928. Nazvala ho kulturním vyslancem, který hrál kromě evropských zemí v Číně, v Koreji, Mongolsku. Jeho koncerty navštívily hlavy státu, dostal četné řady a vysoká vyznamenání. Devět významných skladatelů mu věnovalo zvláštní skladby. Ale jeho životní osudy jsou poznamenány také drsnými proměnami naší doby. Po únorovém puči ho čsl. komunistický režim na dva roky uvěznil a na dlouhou řadu let mu znesnadňoval uměleckou činnost. Konečně se podařilo Smetanovi a jeho choti, koncertní klavíristce Dolly Urbánkové, r. 1964 uniknout do svobodného světa. Zakotvil v Richmondu, kde s mimořádným úspěchem učí a kde ještě do nedávna hrál jako I. celista tamního symfonického orchestru.

O oblíbě a vážnosti, jaké se těší český umělec, svědčí virginský tisk. Tak Richmond Times-Dispatch věnoval Smetanovi dne 7. dubna 1979 úvodník. Připomíná v něm, že největší službu mohou nabídnout univerzity svému městu tím, že zvou velké umělce, kteří obzvláště přispějí ke zvýšení a prohloubení kulturního života občanů. Takovým velkým přínosem pro Richmond je právě Smetana. Navíc, jak dodává úvodník, "Smetana je mužem, který nám připomíná, jak vzácný je vzduch svobody, který můžeme dýchat. Jako umělec i jako člověk bojoval a trpěl pro svobodu."

Naši jubilanti - blahopřejeme.

Roderick Aldrich Gorman (Oldřich Günzburg), bytem v Chicagu, narozen v Poděbradech, se dožil 27. května t. r. osmdesátky!

Ke zprávě o záslužné činnosti Matice vyššího vzdělání a Hovorkovy nadace, kterou přinášíme na jiném místě, připojujeme srdečné blahopřání obětavému sekretáři obou institucí **Dru Janu Mičkoví** k jeho nedávným osmdesátinám. Jan Mička se narodil dne 6. června 1899 v

Hlíněm u Nového Města na Moravě. Po maturitě na Akademickém gymnasiu v Brně studoval na Vysoké škole technické v Brně. R. 1925 emigroval do Spojených států. Pracoval na různých amerických a kanadských univerzitách a vědeckých institucích i v privátních společnostech. Je autorem a spoluautorem četných publikací, členem řady vědeckých a akademických společností. Jeho jméno je uvedeno v seznamech Ame-

rican Men of Science, Who's Who in Engineering a Who's Who in the World. Je majitelem četných vyznamenání, členem a funkcionářem

mnoha českých a československých organizací, mezi jiným třicet let sekretářem zmíněné Matice vyššího vzdělání.

Místní a oblastní skupiny

Londýn, Velká Británie

V sobotu 24. března přednášel naší skupině Dr. V. Bernard na téma: "Sociální demokracie a komunismus včera a dnes". Dr. Bernard je předním funkcionářem Čes. sociální demokracie v exilu a ve své přednášce nejdříve stručně vylíčil stoletou historii sociální demokracie v Československu a pak se věnoval postoji soc. demokratů k tak zv. reformnímu komunismu doma a v cizině. Přednášku následovala živá debata o celkovém postoji exilu k eurokomunismu a reformnímu komunismu a socialismu všech odstínů.

V sobotu 28. dubna mluvil hudební znalec Dr. Bělohávek o dvou velkých, ale málo známých českých hudebnících, Otakaru Zichovi a Otakaru Ostrčilovi, jejichž stoleté výročí narození připadá na tento rok. Přednášející vylíčil jejich životopis, Zich autodidakt, původně učitel matematiky, Ostrčil naproti tomu slavný dirigent a šéf opery Národního divadla v období mezi válkami. Přednáška byla doprovázena hudbou Otakara Ostrčila z gramofonových desek.

(Dr. L. Roubínek)

Švýcarská skupina SVU, připravuje na jaro 1980 konferenci o filozofickém a politickém díle T. G. Masaryka. Konference se má u příleži-

losti 130. Masarykových narozenin pokusit definovat to, co je z Masarykova odkazu dosud platné a živé, po případech kde jsou hranice a mezery jeho humanitní koncepce.

Švýcarská skupina pořádala už jak známo, dvě podobné konference, jednu v r. 1976 o smyslu českých dějin a v říjnu loňského roku u příležitosti 60. výročí založení čl. státu o vztahu svobody a kultury. Obě symposia měla vysokou úroveň. To je zárukou, že i připravovaná konference o Masarykovi bude úspěšná. O datu konference a dalších podrobnostech budeme ve Zprávách referovat.

Los Angeles, Skupina s vlastním věstníkem.

Jen zvláště agilní a početně silné skupiny SVU mohou se pustit do vydávání vlastního pravidelného bulletinu. Jednou z nich je skupina v Los Angeles. Vydává ho čtyřikrát do roka. Letošní ročník je už jedenáctý. Jistě úctyhodná práce. Losangelský Bulletin rediguje dámské trio Zdenka Fischmannová, Linda Zahrádková a Jindra Hana Lasch. V Bulletinu najdete úvodník, informace o místní skupině, obsahy přednášek přednesených v rámci činnosti skupiny jubilea členů, akce a podniky se vztahem k české či slovenské kultuře atd.

(Redakce Zpráv.)

New York

Newyorský Board of Education vyhlásil loňského roku poprvé "Slovanský kulturní týden" s tím, že bude organizován každoročně i v budoucnu. Letos to bude týden mezi 15. až 21. říjnem. Až dosud se k této významné kulturně-politické události přihlásilo přes padesát organizací slovanských národů, mezi nimi i

newyorská skupina SVU. V přípravných komisích jsou i dva její zástupci. Předseda dr. Holý je členem komise, která plánuje a připravuje podniky a vystoupení kulturně literární. Liba Puchmajerová je členkou komise umělecké, která připravuje uměleckou výstavu v místnostech Ukrajinského institutu. O průběhu příprav a vlastního "Slovanského týdne" budeme ve Zprávách referovat.

Československé filmy na Stanfordské univerzitě

Z podnětu SVU převzaly Department of Political Science, The Committee of International Relations a The Center for Russian and East European Studies při stanfordské univerzitě v Palo Alto, CA, záštitu nad letošním jarním filmových festivalem na Stanfordské univerzitě, na němž bylo předvedeno několik českých a slovenských filmů. Zájemci o čsl. filmovou produkci zejména z let

šedesátých viděli Menclovy Ostře sledované vlaky z r. 1966, a Rozmarné léto z r. 1968, Klosovy a Kadárovy filmy Smrt si říká Engelchen (1963) a Obchod na korze (1966), dále Jasného Až přijde kocour (1963) a konečně film Hugo Haase Bílá nemoc podle divadelní hry Karla Čapka ještě z první republiky (1937). Filmy byly až na jednu výjimku předváděny v originální verzi s anglickými titulky.

Nadace a stipendia

Chicagská Matice vyššího vzdělání, která má za sebou už 76 let činnosti, poskytla ve školním roce 1977-78 bezúročné půjčky ve výši 22.400 dolarů 37 studentům českého a slovenského původu. Osmnáct z nich studovalo umění a vědy (z nich tři slavistiku), šest lékařství, čtyři inženýrství, matematiku a počítačové stroje, čtyři práva a politické vědy, čtyři obchodní vědy a jeden zemědělství. Celkový počet studentů, kterým Matice poskytla od svého založení půjčku, dosáhl čísla 681. Celková výše

bezúročných zá půjček byla v roce 1977-78 22.400 dolarů.

K Matici přičleněná **Hovorkova nadace** poskytla v roce 1977-78 stipendia 41 studentům v celkové výši \$ 18.830. Za deset let existence Hovorkovy nadace bylo podporováno 432 studentů, kteří dostali celkem 204.068 dolarů.

Žádosti přijímá tajemník Matice a nadace Dr. Jan Mička, 2408 Oak Park Ave., Berwyn, IL 60402.

Stipendia z **Fondu doktora Josefa Zahradky** udeluje komité, jehož predsedkyni je Miss Linda Zahradka, 1210 Huntington Drive, San Marino CA 91108. Dalšími členy komité jsou Dr. Stanislav Segert a Mrs. Hanna Orsten. Podmínkou udělení stipendia je čsl. původ žadatelův.

Poznámka: Uveřejnili jsme tyto dvě zprávy o stipendiích a nadacích pro studenty čsl. původu s vědomím, že pro letošek možná lhůta pro podání žádosti už prošla. Ale i tak mohou být tyto informace užitečné potenciálním žadatelům v budoucnosti.

Výstava ľudových krojov a výšiviek z Československa v Textílnom múzeu vo Washingtone

Milka Rehtorisová

Na 8. máj môžu washingtonská pospolitosť slovenského a českého pôvodu spomínať s hrdosťou a zapísať ho zlatými písmenami do annálov svojej činnosti. V onen krásny májový podvečer washingtonská odbočka Československej spoločnosti pre vedy a umenie v Amerike, za spolupráce vedenia Textílného múzea, usporiadala slávnostné otvorenie výstavy krojov a výšiviek z Československa. Výstava bola okamžitým úspechom. Prekvapila svojím bohatým výberom a pestrosťou nielen Američanov, ale i nás samotných; ba naplnila nás i národnou hrdosťou, lebo sme mali azda jednu z najkrajších príležitostí ukázať americkej verejnosti, ako je náš národ umelecky tvorivý a koľko krásy vedel, napriek neslobode a ťažkej životnej borbe vytvoriť pre seba i pre budúce pokolenia. Výstava samotná je skôr podujatím intímnejších rozmerov, a predsa len odzrkadľuje rázovitosť všetkých troch krajín starej vlasti, nevyčerpatel'nú umeleckú tvorivosť, živú predstavivosť prostého ľudu a zručnosť neznámych rúk, ktoré nielenže vedeli harmonickým spôsobom zladovať farby a vymýšľať tie najrozmanitejšie vzorce, vyšívať tými najrozličnejšími technikami, ale do tých nesčtých stehov zašívajú aj kus srdca a kus duše celého národa. Na tejto kráse neuberajú ani roky, ani zmenené kultúrne prostredie, či filozofické a svetonázorové koncepcie neskorších čias. V tej kráse, čo vytvoril náš ľud, je dačo nadčasové, dačo, čo nepomíja, ale je vždy nové a inšpirujúce, dačo na čom sa opäť a opäť kocháme. Je to dozaista ten najkrajší odkaz minulých generácií generáciám neskorším, vzácne dedičstvo a svedectvo o ume, ktorým bol náš národ tak štedro obdarený a dnes výrečná vizitka pred svetom. Výstižne to vyjadrila aj riaditeľka Textílného múzea, pani Markrichová, keď v interview pre Hlas Ameriky povedala okrem iného aj tieto slová: "Návrh na usporiadanie výstavy krojov a výšiviek z Československa, sa mi hneď zapáčil. No keď som po prvý raz zbadala kroje na manekýnách, bola som unesená" - priznala sa.

“Tie farby, a tá kráska!! Priam som v tom cítila vitalitu a živosť ľudí, čo tieto kroje zhotovovali a kedysi ich aj nosili” - rozprávala ďalej... “Bolo tiež úžasné, koľko ľudí sa dostavilo na otvorenie tejto výstavy a ako sa okamžite preniesli do slávnostnej nálady a rázom nadchli pri pohľade na tú krásu. A na druhej strane” - dodala ešte - “bolo až dojemné počúvať niektorých, ako si vybavujú spomienky na matky a staré matky a na rodinu - a vôbec tých, čo kedysi tieto kroje nosili”... Člen správnej rady Textilného múzea, Russell Pickering, zasa pripomenul, že táto výstava textilíí a prehliadka krojov z Československa je vlastne prvým podujatím tohoto druhu vo washingtonskom Textilnom múzeu. Svojou bezprostrednou krásou prekvapila nad všetky očakávania dokonca jeho samého a otvorila mu, čo by “zberateľovi vzácných textilíí” nový svet netušených krás... A ešte azda pár slov o tom, ako reagovali americkí návštevníci na túto výstavu. “Gratulujem Vám k výstave krojov a výšiviek z Československa v Textilnom múzeu, ktorú som mal to potešenie - ešte s ďalšími stovkami návštevníkov - vidieť v Textilnom múzeu” - píše jeden z nich. “Ani som si nepredstavoval, že tu existuje toľko toho ľudového bohatstva. Materiál” - pokračuje americký obdivovateľ výstavy - “bol výborne a vkusne prezentovaný a celé podujatie je holdom dobrému vkusu a zmyslu pre umenie a históriu všetkých tých, čo boli ochotní sdielať krásu svojich rodinných pokladov so širokou verejnosťou.. Textilné múzeum je jedno z mojich obľúbených miest tu vo Washingtone. No včera som bol naplnený hrdosťou, keď som tam videl slovenské, moravské a české výšivky, ktorým sa takto dostáva trocha publicity a ktorými sa umožňuje prístup širokej tunajšej verejnosti k tomuto tak fascinujúcemu ľudovému umeniu....”

S okázalým otvorením výstavy, kde nechýbalo ani srdečné pohostinstvo. sa však záujem o toto podujatie nijako nevyčerpá. Naopak, výstavu navštevujú nielen odborní záujemci, či účastníci organizovaných túr, ale aj početní jednotliví návštevníci, čo sa o nej dozvedeli či už z tlače, z televízie, alebo z nadšeného rozprávania priateľov a známych. Nechýbajú tam ani ojedinelí turisti, čo tam zablúdia na potulkách washingtonskými ulicami, zblízka i zďaleka. Všetci tí tam vkročia do nečakanej oázy hýrivých farieb, do zátišia pestro vyobliekaných figurín, do dôstojných patricijských miestností s vkusne upravenými nástennými panelmi, či zákutia rozkošných krojovaných bábik. Na každom kroku ich čaká prekvapenie, či už je to v podobe čapcov od krojov, obrusov, rôznych ozdobných šatiek, či vyšívaných ozdobných prikrývok, svet čipiek, damašku, hodvábu, či plátna a súkna, elegancie i účelnosti. Všetko to doslovne každému učarúva. A možno, že i niektorým z vás, ako mne, sa do srdca vlúdili pri tom pohľade po všetkých tých exponátoch spomienky na matku, ktorá ma prvá v živote učila obdivu a láske pre tieto poklady, vystvorené prostým ľuďom. Azda i vám sa na moment zarosili oči a myseľ vám zalietla kamsi do minulosti a do neznáma. No nie na dlho, lebo v tom už vás obklopili prítomní a s nadšením volali: “Gratulujeme! Aké je to len krásne! Také dačo sme ešte nevideli! Gratulujeme!” Na vašej tvá-

ri sa rozhostil úsmev - úsmev spokojnosti, že sa predsavzaté podujatie tak skvele vydarilo... A v duchu ste azda aj vy zaľakovali, za seba i za všetkých - - tým, čo sa tak nezištne a obetavo pričínili o úspech tejto výstavy...

Výroční sjezdy Federace amerických společností pro experimentální biologii (Federation of American Societies for Experimental Biology)

jsou místem, kde se tradičně scházejí mnozí naši biologové a přírodovědci. Letošní sjezd, který se konal v texaském městě Dallasu ve dnech 1. - 10. dubna nebyl výjimkou. Byli tu mimo jiné Dr. J. J. Barboriak (Medical College of Wisconsin), Dr. F. Chytil (Vanderbilt University), Dr. Petr Hahn (University of British Columbia), Dr. L. Hnilica (Vanderbilt University), Dr. George J. Klain (Letterman Army Institute of Research), Dr. O. Koldovský (University of Pennsylvania), Dr. L. Krulich (University of Texas - Dallas), Dr. L. Novák (Southern Methodist University), Dr. M. Rechcigl (Agency for International Development) a j. Kromě toho byli na programu přihlášení svými přednáškami Dr. V. Fencel (Harvard University), Dr. S. Fiala (VA Medical Center, Martinsburg), Dr. A. Froněk (University of California - San Diego), Dr. Z. Brada (Papanicolaou Cancer Research Institute), Dr. C. Gajdušek (NIH), Dr. A. Kleinzeller (University of Pennsylvania), Dr. B. Nechay (University of Texas Medical Branch, Galveston), Dr. K. Raška (Rutgers Medical School), Dr. J. Rašková (Rutgers Medical School), Dr. F. M. Berger (Rutgers Medical School), Dr. S. C. Skoryna (McGill University), Dr. J. F. Souhrada (University of Colorado), Dr. V. Štolc (University of Pittsburgh), Dr. J. Vilček (New York University), Dr. W. J. Visek (University of Illinois), Dr. Emil Skamene (McGill University).

Bývalý předseda Společnosti Dr. Miloslav Rechcigl využil příležitosti sjezdu a sešel se s místními členy SVU, s nimiž prodiskutoval možnosti utvoření místní skupiny SVU v Texasu. Po předběžné diskusi a s vědomím předsednictva SVU Dr. Ladislav Novák, profesor na Southern Methodist University v Dallasu převzal na sebe úkol se pokusit o založení skupiny v Dallasu.

In memoriam

V Orange City na Floridě zemřel krátce po té, co oslavil své osmdesátépaté narozeniny, člen SVU **R. O. Bondy-Charvát**. Rodák ze Slovenska sloužil v čsl. zahraniční armádě ve Francii a po evakuaci čsl. jednotky v Anglii. Později byl přidělen jako hospodářský poradce Státní radě. Žil ve státě Wisconsin, kde pracoval jako zahradní architekt. Přispíval do českých, anglických a německých zemědělských časopisů.

Dne 27. května 1979 zemřel v Mnichově člen SVU, kulturní pracovník, publicista a politik **Julius V. Firt**. Narodil se 17. listopadu 1897 v Sestrouni u Sedlčan. Za první republiky byl ředitelem předního pražského nakladatelství

F. Borový, za druhé světové války členem Státní rady v Londýně, po válce poslancem čsl. Národního shromáždění. Po únoru v novém vyhnání přešel po krátkém působení v nakladatelství Ars v New Yorku do služeb Amerického výboru pro svobodnou Evropu, později se stal ředitelem rozhlasové stanice Svobodná Evropa. S Firtrem odchází jeden z posledních příslušníků generace, která byla u zrození nezávislého státu Čechů a Slováků, angažovaná se podílela na jeho budování, dvakrát musela do exilu, nejprve před nacismem, podruhé před komunismem. Firt prožil v první republice šťastný a bohatý život. Mezi jeho přátele patřili pátečníci, především bratři Čapkové a Ferdinand Peroutka, široký okruh spolupracovníků Lidových novin, a četní básníci a spisovatelé, kteří vydávali u Borového. Svá setkání a přátelství, která navázal v té době, popsal v úspěšné memoárové knize *Knihy a osudy*, vydané v nakladatelství Index v Kolíně nad Rýnem. V Indexu vyjde v nejbližší době další díl Firtových pamětí. Zachycují autorovu účast v politice, zejména v období Londýnského exilu. Firt uveřejnil také řadu článků v pařížském Svědectví a v ročenkách mnichovského Collegia Carolina.

Dne 9. června 1979 zemřel v Bethesdě člen SVU a přítel Československa. **Brackett Lewis**. Pan Lewis, "Senior Research Analyst" kongresní knihovny v pensí, byl by se za měsíc dožil 85ti let.

Narodil se ve Vermontu na farmě, r. 1900 odejel s rodinou do Šanghaje, kde jeho otec založil první YMCA v Číně, r. 1916 graduoval z Oberlin College. Ohio a hned poté se přihlásil jako dobrovolník do armádní YMCA. V ní sloužil v Rusku v letech 1917-1923 (Petrohrad, Archangelsk a Vladivostok) a tehdy se dostal poprvé do styku s čs. legiemi. Po čtyřech letech působení v Rize byl jmenován v r. 1928 generálním tajemníkem YMCA v Praze a zde setrval po 10 let. Po návratu do Spojených států v r. 1938 působil v Masarykově institutu, poté ve Voice of America až do r. 1945, kde se stal ředitelem American Relief for Czechoslovakia. Od r. 1948 zůstal již trvale ve Spojených státech, pracoval nejprve v sekretariátu Spojených národů a od r. 1952 až do svého penzionování v Kongresní knihovně.

Brackett Lewis napsal knihu *Democracy in Czechoslovakia*, která vyšla r. 1937 v Praze, pak v Londýně, dvakrát v New Yorku a v Pekingu, v letech 1938-1946 byl editorem dvouměsíčníku *News of Czechoslovakia* a autorem celé řady menších prací a článků s československou tematikou. Československo v něm ztratilo velkého přítele.

(Dr. J. Němec)

Koncem března 1979 zemřela v Readingu u Londýna paní **Věra Stárková**. Byla jednou ze zakládajících členů anglické skupiny SVU a jeho velmi agilní spolupracovnicí. Mnohokrát přednášela na londýnských schůzkách SVU, poprvé již v r. 1968 na téma: *Filosofie v životě národa*, naposledy v r. 1978 na námět: *Ženy ve filosofii*. Jejím oborem byla filozofie a estetika. Mimo SVU

spolupracovala aktivně s Křesťanskou akademií, kde vydala dvě knihy, r. 1954 *Knihu samoty* a v r. 1977 *Knihu o lidech*. Věra Stárková byla častou přispívatelkou do našich exilových kulturních a náboženských časopisů, hlavně *Proměn* a *Nového života*. Byla také znamenitým znalcem Otakara Březiny a jeho díla a v roce politického uvolnění, 1968, dostala od kurátora Březinova muzea v Jaroměřicích čestný diplom za propagaci Otakara Březiny v cizině. Paní Stárková měla B.A. degree University v Readingu.

(Dr. L. Roubínek)

V Londýně zemřel 23. března 1979 přítel Čechů a Slováků, **Dr. Zbigniew Stypulkowski**, ve stáří 75ti let.

Dr. Stypulkowski byl v třicátých letech členem polského parlamentu. Za druhé světové války pracoval v podzemí proti nacistům a koncem války byl mezi 16ti vedoucími polského podzemí, kteří byli pozváni ke schůzce se sovětskými reprezentanty. Místo schůzky byli však Poláci zatčeni sovětskou policií, vězněni v proslulé Ljubljance a nakonec odsouzeni podvodně pro protisovětskou činnost. Dr. Stypulkowski popsal celý případ v knize "Invitation to Moscow", která byla přeložena do několika cizích jazyků. Kniha je patrně první publikací, která razí temín "brain washing" a popisuje při něm použitou techniku. V polské emigraci v Londýně byl Dr. Stypulkowski význačným členem polské Council of Unity.

Exilová nakladatelství

Po informacích o nakladatelstvích Index a Sixty-Eight Publishers, které jsme přinesli v minulém čísle *Zpráv*, jsme dostali další dopis, tentokrát o nakladatelství Framar Los Angeles.

Autorka dopisu paní Jiřina Fuchsová m.j. píše:

"Edice poezie FRAMAR PUBLISHERS se zrodila v roce 1974, kdy se skupina umělců spolupracujících s Klubem československé kultury v Los Angeles začala zabývat myšlenkou vydat několik knížek mladým autorům žijícím v zahraničí. Klub sám však postrádal potřebné finanční prostředky a tak se ze soukromé iniciativy zrodil FRAMAR. První dvě knížky, česko-anglický AMERICKÝ BAEDEKER (Los Angeles, 1975) a po něm následující (dnes ro-

zebraná) bibliofilie ŘEKA JMÉNEM ACHERON (1977) Jiřiny Fuchsové se setkaly s příznivým ohlasem a když na adresu FRAMARu začaly chodit rukopisy, nezbylo autorce prvních dvou svazků než založit "redakci". Malíř a grafik Jiří Karger, který ilustroval a graficky upravil obě první knížky, se uvolil starat se o výtvarnou stránku.

V roce 1977 vyšla druhá česko-anglická publikace, sbírka v Amsterodamu žijícího básníka Milana Kučery RŮŽOVÉ SLUNCE. Úprava a ilustrace této knížky jsou prací malířky a grafičky Jany Demartini-Svobodové, která žije v Portlandu (Oregon, USA). Dalším svazkem byl cyklus básní Jiřiny Fuchsové MĚSÍČE s dvanácti originálními linoryty Karla Kryla, a letos na jaře čtvrtá knížka Fuchsové, PÍSEŇ O ŘECE

v úpravě a s ilustracemi Demartini. Nedávno také vyšly dvě svým způsobem experimentální knížky exilového básníka Hynka Krále, YMAKA a DRŮZY. Výtvarně jsou oba tyto svazky dětmi Jiřího Kargerera, který svým osobitým grafickým výrazem a originálním přístupem ke knižní úpravě dává framarovským publikacím pečeť unikátu a který z nedávno vyšlé Královny druhé sbírky vytvořil schránku poetických a vizuálních kouzel.

V Králových DRŮZÁCH, snad v největší míře ze všech FRAMAR-em dosud vydaných knih, se obráží základní filozofický přístup vydavatelů ke svěřeným knížkám: v rámci možností svého technicky dosud ne zcela vyhovujícího vybavení dát českému - a u dvojjazyčných svazků i americkému - čtenáři poezie do ruky ani ne tak knížku, jako spíše básnický a zároveň grafický artefakt. Toto je požadavek, kterému se snažíme podřizovat všechny ostatní aspekty naší práce. Na druhé straně jsme si dobře vědomi toho, že právě tento požadavek nese největší podíl viny na protahování lhůt, v nichž naše knížky vycházejí. K tomu přispívá i skutečnost, že FRAMAR, jako i některá jiná exilová nakladatelství, nezaměstnává žádné placené síly a je ve všem plně závislý na volném čase a dobré vůli svých spolupracovníků. Autorům rukopisů i našim čtenářům se pro toto omlouváme a děkujeme, že se nenechali odradit a uchovali a uchovávají nám svou přízeň. Díky jí můžeme nejen existovat, ale i rozšiřovat prostor pro experiment na úseku, v němž držíme své exilové nakladatelské prvenství, v česko-anglickém vydávání původní poezie. Vydávat česko-anglicky je hod pro nás životně důležitý, a jestli-

že se výhledově rýsuje pro FRAMAR nějaký růst, je to rozhodně v tomto směru, i když se, pro nejbližší budoucno, vydávání původních knížek poezie česky nezříkáme.

Další plány? V souhlase s tím, co bylo právě řečeno, vyjde koncem tohoto roku dlouho připravovaný FRAMAR POETIKON, naše třetí česko-anglická publikace. Autoři textů: Jan Beneš, Ivan Diviš, Jiřina Fuchsová, Pavel Javor, Hynek Král, Karel Kryl, Milan Kučera, František Listopad, Anastáz Opasek, Kamil Pecher, Michal Racek, Antonín Sedláček, Jan Schneider, Daniel Sirož a Ivan Sviták. Z výtvarníků: Jana Demartini, Aleš a Miloš Jiránkovi, Jiří Karger, Jiří Klisák, Oton Kovářik, Antonín Kratochvíl, Lubo Krištek a Pavlína Perah-Shalloh. Po POETIKONU přijdou na řadu rukopisy Olgy Neveršilové, Jakuba Filipa a Hynka Krále, a jsme v jednání o rukopisy s Pavlem Javorem, Ivanem Divišem a Jaroslavem Hutkou. Knížky nevyjdou nutně ve jmenovaném pořadí ani v předem určeném časovém odstupu a ne všechny dvojjazyčně. Záleží na tom, jak a kdy se kterou podaří redakčně "dotáhnout" po stránce framarovské grafické a knižní úpravy. Rádi bychom také časem vydali sborník americké avantgardní poezie, anglicko-česky. Ale to záleží na tom, kolik vydavatelského časoprostoru se nám v příštích letech podaří při ostatní práci pro tuto věc vyšetřit. Takže o tomto záměru se dnes dá mluvit pouze surrealisticky. Realisticky si čtenáři mohou objednat či zakoupit naše publikace na těchto adresách:

USA

FRAMAR PUBLISHERS

P.O. Box 66453

LOS ANGELES, CAL. 90066

ANGLIE
UNIVERSITY BOOK
SUPPLIERS
6 Chapel Drive
LITTLE WALTHAM, CHELMS-
FORD, ESSEX, U.K.

EVROPA
DIALOG / V. Hora
Gutleutstr. 15
6000 Frankfurt a.M. 1, BRD

Americké a kanadské koleje a univerzity, na kterých se přednáší čeština nebo slovenština

A/ Čeština:

Boston College
Dept. of Slavic and Eastern Lan-
guages
Chestnut Hill, Mass. 02167

Brown University
Dept. of Slavic Languages and Li-
teratures
Providence, R.I. 02912

University of California at Berkeley
Dept. of Slavic Languages and Li-
teratures
Berkeley, Calif. 94720

University of California at Los An-
geles
Dept. of Slavic Languages and Li-
teratures
Los Angeles, Calif. 90024

Canisius College
Dept. of Modern Languages
Buffalo, N.Y. 14208

University of Chicago
Dept. of Slavic Languages and Li-
teratures
Chicago, Ill. 60637

Columbia University
Dept. of Slavic Languages
New York, N.Y. 10027

GALERIE KRAUSE O. Krause
Tumbelenstr. 39
CH-8330 PFÄFFIKON, SCHWEIZ

CANADA
CNAC KITCHENER-
WATERLOO
348 Ascot Place
WATERLOO, ONTARIO,
CANADA N2J 3V8

Harvard University
Dept. of Slavic Languages and Li-
teratures
Cambridge, Mass. 02138

University of Houston
Dept. of Languages
Houston, Tex. 77004

University of Illinois at Champaign-
Urbana
Dept. of Slavic Languages and Li-
teratures
Urbana, Ill. 61801

Indiana University
Dept. of Slavic Languages and Li-
teratures
Bloomington, Ind. 47401

University of Kansas
Dept. of Slavic Languages and Li-
teratures
Lawrence, Kan. 66045

Lawrence University
Dept. of Slavic Languages and Li-
teratures
Appleton, Wis. 54911

University of Massachusetts
Dept. of Slavic Languages and Li-
teratures
Amherst, Mass. 01003

McGill University
Dept. of Russian and Slavic Studies
Montreal, Quebec, Canada
H3C 3G1

University of Michigan
Dept. of Slavic Languages and Literatures
Ann Arbor, Mich. 48109

University of Nebraska
Dept. of Modern Languages and Literatures
Lincoln, Nebr. 68588

New York University
Dept. of Slavic Languages and Literatures
New York, N.Y. 10003

University of North Carolina
Dept. of Slavic Languages
Chapel Hill, N.C. 27514

Northwestern University
Dept. of Slavic Languages and Literatures
Evanston, Ill. 60201

Princeton University
Dept. of Slavic Languages and Literatures
Princeton, N.J. 08540

Queens College
City University of New York
Dept. of Slavic Languages
Flushing, N.Y. 11367

School for International Training
Dept. of Language Education
Brattleboro, Ver. 05301

Temple Junior College
Dept. of Communication and Modern Languages
Temple, Tex. 76501

University of Toronto
Dept. of Slavic Languages and Literatures
Toronto, Ont., Canada M5S 1A1

Vanderbilt University
Dept. of Germanic and Slavic Languages
Nashville, Tenn. 37235

University of Virginia
Dept. of Slavic Languages and Literatures
Charlottesville, Va. 22903

University of Washington
Dept. of Slavic Languages and Literatures
Seattle, Wash. 98195

University of Wisconsin
Dept. of Slavic Languages and Literatures
Madison, Wis. 53706

Yale University
Dept. of Slavic Languages and Literatures
New Haven, Conn. 06520

B/ Slovenščina:

University of Chicago
Dept. of Slavic Languages and Literatures
Chicago, Ill. 60637

Lawrence University
Dept. of Slavic Languages and Literatures
Appleton, Wis. 54911

University of Pittsburgh
Dept. of Slavic Languages and Literatures
Pittsburgh, Pa. 15260

School for International Training
Dept. of Language Education
Brattleboro, Ver. 05301

Redakci došlo

Prosíme vydavatele a autory, kteří mají zájem, aby byly jejich publikace zaznamenány v rubrice Redakci došlo, aby nezapomněli uvést v dopise jméno nakladatele, rok vydání a cenu publikace, pokud nejsou tyto údaje vytištěny na záložce nebo v publikaci samotné. Pro zájemce, jak jsme byli upozorněni, jsou tyto informace důležité.

Ludmila Šeflová: Bibliografie literatury vydané českými a slovenskými autory v zahraničí 1948-1972

Vydalo nakladatelství Index Postfach 4105111, 5000 Köln 41, B.R.D. spolu s vydavatelstvím Svědectví 6, rue du Pont de laodi Paris 6, France
Cena: \$35,- DM 70,- FF 150,-

Slovo a naděje, Česká křesťanská literatura, sborník. Vydala Křesťanská akademie, Via Concordia 1 I-00183, Roma, jako 28. svazek edice Studium, prosinec 1978. Cena neudána.

The Jews in Czechoslovakia

Vydaly The Jewish Publication Society of America, Philadelphia, PA, spolu se Society for History of Czechoslovak Jews c/f Joseph Abeles 102-30 62nd Road, Forest Hills, N.Y. 11375

Libuše Čačalová: Doteky, Verše. Obálka a grafická úprava J. Z. Korber. Vydavatel: Universal Publishers of Schenectady, N.Y., 40 stran, cena \$4,-

Studie, roč. 21, číslo 3, dvouměsíčník Vydává Křesťanská akademie, Via Concordia 1, I-00183, Roma. Předplatné: DM 25,- SF 25,- FF 50,- \$ (dosud) 10,-

Ethologie, Vol. 20, 1979 (Arbeiten aus dem Institut für Psychologie, Anthropologie und Ethologie). Vedoucí redaktor: Dr. Josef Kratochvíl, Vydává Ukrainische Freie Universität Pienzenauerstr. 15, D-8000 München 80. Předplatné neudáno.

Čs. skaut-exulant, roč. 28, číslo 4/5. Vydává a rediguje Dr. Josef Kratochvíl, Postfach 1134, D-7 Stuttgart.

Zprávy - Čskp, měsíčník Čs. svazu křesťanských pracujících Švýcarska č. 4/5 1979, Schlosstalstrasse 54 CH-8406 Winterthur. Předplatné neudáno.

Nové Proměny

Informaci o nové redakční radě Proměn, kterou jsme uveřejnili v minulém čísle zpráv, doplňujeme jmény dvou členů. Jsou to Zdena Salivarová-Škvorecká, Toronto, Kanada a Alfréd French, Austrálie.

Poznámka: V minulém čísle Zpráv jsme v rubrice Místní a oblastní skupiny upozornili na publikaci o Janáčkově. Nešťastným přehlédnutím se stalo, že při prepisování rukopisu bylo mezi autory brožury vynecháno jméno hudebního skladatele K. B. Jiráka, jehož příspěvek dodala redakci brožury z bohaté manželovy písemné pozůstalosti paní Blanka Jiráková. Je nám líto tohoto nedopatření už také proto, že K. B. Jirák patřil k velmi aktivním členům Společnosti od jejího založení a byl ještě za svého života jmenován jejím čestným členem. Byl také autorem první publikace, kterou SVU vydala - anglické studie o Antonínu Dvořákovi.

Adresy SVU:

Předseda: Jan F. Tříška, 720
Vine St., Menlo Park, CA
94025

Generální tajemnice: Dr.
Věra Bořkovicová, 12013
Kemp Mill Road, Silver
Springs, MD 20902

Pokladník: Herbert Naylor,
5711 Glenwood Rd.,
Bethesda, MD 20014

Publikační komise: Ladislav
Matějka, 2003 Day Street,
Ann Arbor, MI 48104

Prodej knih vydaných SVU:
SVU Books, 2067 Park
Road, N.W., Washington,
D.C. 20010

Redakce Proměn: 3523
Oxford Ave., Montreal,
P.Q. H4A 2X9, Canada

Redakce Zpráv: 84-09 60th
Road, Elmhurst, N.Y. 11373

**Č. S. A.
(ČESKOSLOVENSKÉ spolky
V AMERICĚ)**

slavící letošního roku 125 let své
činnosti jako nejstarší bratrská a
sesterská podpůrná jednota v U.S.A.,
nabízí vám jedno z nejlepších a
nejspolehlivějších životních pojištění
pro jednotlivce i celé rodiny.

**Č. S. A.
P.O. Box 249 Berwyn
Illinois 60402
Telephone 795-5800
Area Code 312**

**SVU News
2067 Park Road, N.W.
Washington, D.C. 20010**

**Return postage guaranteed
Second class postage
paid at Flushing, N.Y.**